

חוקי חזקות ושורשים

הקדמה:

1. מבנה חזקה:

a^b חזקה היא ביטוי בעל המבנה הבא:
הגדרות:
a – בסיס החזקה.
b – מעריך החזקה.

2. חזקה - הפעולה המתמטית הנה הכפלת בסיס החזקה בעצמו כמספר פעמים המופיע במעריך החזקה.

לדוגמא: $x^3 = x \cdot x \cdot x$ (הכפלת איקס בעצמו 3 פעמים).

3. שימושים בקורס שלנו:

חלק מרכזי בקורס ייגע בפונקציות מסוג פולינום. פונקציות כאלה מכילות חזקות בהגדרה. בחישוב גבולות של פונקציות כאלה, בחקירת פונקציות, בפתרון משוואות, בפתרון של טורים, בכל אלה נהיה חייבים להשתמש ב"חוקי החזקות השורשים" הנלמדים במסמך זה. אם כן, נתחיל!

סיכום חוקי חזקות ושורשים

1. עבור מצב שבו יש בסיסי חזקות זהים:

• כאשר יש כפל בין בסיסים זהים, נחבר בין המעריכים שלהם כך: $x^n \cdot x^m = x^{n+m}$

• כאשר יש חילוק בין בסיסים זהים, נכתוב את הבסיס בחזקת "מעריך מונה" פחות "מעריך מכנה" כך: $\frac{x^n}{x^m} = x^{n-m}$

2. עבור מצב שבו יש חזקה שמועלית בעוד חזקה:

• כאשר יש ביטוי שבו חזקה מועלית בעוד חזקה, נכתוב את הבסיס בחזקת מכפלת המעריכים כך: $(x^n)^m = x^{n \cdot m}$

3. עבור מצב שבו יש בסיסי חזקות שונים אבל המעריכים זהים:

• בכפל בין בסיסים שונים עם מעריך זהה, נכפיל את הבסיסים ונעלה בחזקת המעריך כך: $a^n \cdot b^n = (a \cdot b)^n$

• בחילוק בין בסיסים שונים עם מעריך זהה, נחלק בין הבסיסים ונעלה את המנה בחזקת המעריך כך: $\frac{a^n}{b^n} = \left(\frac{a}{b}\right)^n$

4. הפיכת מעריך חיובי למעריך שלילי:

• במקום בסיס בחזקת מעריך שלילי, נכתוב: 1 חלקי הבסיס באותו מעריך – אך חיובי כך: $x^{-n} = \frac{1}{x^n}$

• במקום שבר בחזקת מעריך שלילי, נכתוב: ההופכי של אותו שבר בחזקת אותו מעריך – אך חיובי כך: $\left(\frac{a}{b}\right)^{-n} = \left(\frac{b}{a}\right)^n$

5. משוואה מעריכית:

• כאשר מתקיים שוויון בין שני אגפים **בהם הבסיסים זהים**, ניתן להסיק שמתקיים שוויון גם בין המעריכים של הבסיסים כך:

$$a = b \quad \text{או} \quad x^a = x^b$$

6. מעבר בין חזקה לשורש:

• כאשר יש חזקה (n) של מספר שנמצא בתוך שורש מסדר (m), נכתוב אותו כך – ה- m יהפוך להיות המכנה של המעריך החדש, ואילו ה- n יהפוך להיות המונה של המעריך החדש.

$$\left(\sqrt[m]{a}\right)^n = a^{\frac{n}{m}}$$

• נשים לב כי כאשר לא מופיע סדר בשורש, מדובר בשורש מסדר שני (2). כך: $(\sqrt{a})^n = \sqrt[2]{a^n} = a^{\frac{n}{2}}$

• הערה נוספת: אין חשיבות למיקומו של מעריך השורש (n) כלומר התוצאה שתתקבל זהה גם אם הוא מתחת לשורש וגם אם הוא מחוץ לסוגריים. כך: $(\sqrt[m]{a})^n = (\sqrt[m]{a^n}) = a^{\frac{n}{m}}$

7. עבור מצב שבו יש בסיסי שורש זהים:

• **בכפל** בין בסיסים זהים אשר נמצאים תחת שורש מסדר 2 **יתקבל הבסיס ללא השורש**

$$\sqrt{x} \cdot \sqrt{x} = x^{\frac{1}{2}} \cdot x^{\frac{1}{2}} = x^{\frac{1}{2} + \frac{1}{2}} = x^1 = x \quad \text{כך:}$$

• **בכפל** בין בסיסים זהים אשר לא נמצאים תחת שורש מסדר 2, **נמיר את השורש לחזקה ונפתור באמצעות החוקים שלמדנו**

$$\sqrt{a} \cdot \sqrt[5]{a} = a^{\frac{1}{2}} \cdot a^{\frac{1}{5}} = a^{\frac{1}{2} + \frac{1}{5}} = a^{\frac{5}{10} + \frac{2}{10}} = a^{\frac{7}{10}} = \sqrt[10]{a^7} \quad \text{כך:}$$

• בבטיוי בו יש **שורש של שורש נכפול בין סדר השורשים**. התוצאה שתתקבל תהיה סדר השורש

$$\sqrt[m]{\sqrt[n]{a}} = \sqrt[m \cdot n]{a} \quad \text{כך:}$$

8. עבור מצב שבו יש בסיסי שורש שונים :

• בכפל בין שורשים מסדר זהה, נכפול בין הבסיסים אשר בתוך השורש ונוציא לתוצאה שורש

$$\sqrt{a} \cdot \sqrt{b} = \sqrt{a \cdot b} \quad \text{מאותו הסדר כך :}$$

• בחילוק בין שורשים מסדר זהה, נחלק בין הבסיסים אשר בתוך השורש ונוציא למנה שורש

$$\frac{\sqrt{a}}{\sqrt{b}} = \sqrt{\frac{a}{b}} \quad \text{מאותו הסדר כך :}$$

עד כאן חוקי חזקות ושורשים – סיכום נוסחאות

עכשיו לתרגול - בהצלחה!